ΠΩΣ ΕΛΥΟΝΤΟ ΑΛΛΟΤΕ Η ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

ΤΑ ΕΡΩΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΟΣ

Ἐποχὴ βασιλείας τοῦ ἔρωτος. Δικαιοσύνη καὶ ἔρως. Τὰ μέλη τῶν δικαστηρίων. Τὰ μεγαλείτερα ἐρωτικὰ δικαστήρια. Δίκαι καὶ ἀποφάσεις. Ἡ ἄπιστος φίλη τοῦ Σταυροφόρου καὶ ὁ πιστὸς φίλος του. Τὰ δῶρα τοῦ ἀτυχοῦς ἐραστοῦ. Ὁ ἀδιάκριτος νέος ποὺ δημοσιεύει τὰς ἐπιστολάς τῆς φίλης του. Ἐρωτικὸ μποῦκοτάζ. Ἡ γνώμη τῶν ποιητῶν. Τὰ διαιτητικὰ δικαστήρια. Ὑπάρχει ἔρως μεταξὺ συζύγων; Ἡ ἰσχὺς τῶν δικαστηρίων καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεών των.

Σὲ καμμιὰ ἄλλη ἐποχή, οὔτε στὴν ἀρχαιότητα, οὔτε στοὺς Ρωμαϊκοὺς χρόνους, δὲν ἐθριάμβευσε τόσο ὁ Ἔρως,ποτὲ δὲν πῆρε τόσο ἐπίσημο χαρακτῆρα ὅσο κατὰ τὸν μεσαίωνα.Θὰ σᾶς φανῇ ἴσως ἀπίστευτο αὐτό, γιατὶ ξέρετε ὅτι ὁ μεσαιων ὑπῆξε ἐποχὴ σκότους, καὶ αὐστηρότητος. Καὶ ὅμως ὁ Ἔρως, κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, εἶταν ὁ μεγάλος μοχλὸς ποὺ κινοῦσε τὰ πάντα. Αὐτὸς διηύθυνε καὶ τὴν Ἱερὰ Ἐξέταση ἀκόμη. Ὁ μεσαιὼν εἶταν, μὲ δυὸ λόγια, ἡ ἐποχὴ τῆς βασιλείας τῶν γυναικῶν. Τόσο σοβαρά, τόσο ἐπίσημα τὸ εἶχαν πάρει τότε τὸ ζήτημα τοῦ ἔρωτος ὥστε εἶχαν ἱδρυθῇ καὶ τακτικὰ δικαστήρια ποὺ ἐξεδίκαζαν τὰς μεταξὺ τῶν ἐρωτευμένων διαφορὰς καὶ τὰς ἔλυαν, ἀπονέμοντα δικαιοσύνην.

Οἱ δικασταί, ποὺ ἐξεδίκαζαν τὶς ἐρωτικὲς ὑποθέσεις, στὰ δικαστήρια αὐτά, ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον, διάσημες ἀριστοκράτιδες κυρίως καὶ εὐγενεῖς ἱππόται, ἐκλεγόμενοι μεταξὺ τῶν θεωρουμένων φρονίμων. Πολλὲς φορὲς στὰ ἐρωτικὰ δικαστήρια μετεῖχαν καὶ διάφοροι τροβαδοῦροι.

Αἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων αὐτῶν αἱ ὁποῖαι ἐξεδίδοντο μ' ἐξαιρετικὴν φροντίδα κ' ἐπιμέλεια, χρησίμευαν ὡς νόμοι γιὰ κάθε νέα ὑπόθεση παρομοίας φύσεως ποὺ ἀνεφύετο στὸ μέλλον καί, σύμφωνα μὲ αὐτές, ἐλύετο ἡ διαφορά.

Τὰ μεγαλείτερα ἐρωτικὰ δικαστήρια τῆς Γαλλίας, τὰ ὁποῖα διετηρήθησαν ἀπὸ τὸ 12ον ὡς τὸν 15ον μ. χ. αἰῶνα, ἦσαν πέντε : τῆς Γασκώνης, τῆς ὑποχομήσσης τῆς Ναρβόν, τῆς βασιλίσσης Ἐλεονώρας, τῆς κομήσσης τῆς Καμπανίας καὶ τῆς κομήσσης τῆς Φλάνδρας. Χιλιάδες ἐρωτικῶν διενέξεων καὶ διαφορῶν εἶχαν ἐκδικασθεῖ σ' αὐτά,καθὼς ἐπίσης, καὶ χιλιάδας ἀποφάσεων εἶχαν ἐκδόσει.

Θ' ἀναφέρουμε ἐδῶ μερικὲς ἀπὸ τὶς ἀποφάσεις των, οἱ ὁποῖες καὶ περίεργες εἶνε καὶ χαρακτηριστικὲς τοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς.

Κάποτε ὁ φίλος μιᾶς εὐγενοῦς κυρίας εἶχε ἐκστρατεύσει μαζὶ μὲ τοὺς σταυροφόρους στὴν Παλαιστίνη. Εἶχε περάσει πολὺς καιρὸς ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του καὶ οὔτε ἦταν κἀν γνωστὸ πότε ἐπρόκειτο νὰ γυρίσῃ πίσω. Ἡ φίλη του, βλέποντας πὼς ὁ ἱππότης της ἦταν ζήτημα ἂν θὰ ἐπέστρεφε ποτέ, θέλησε νὰ παντρεφτῇ μὲ κάποιον ἄλλον. Μὰ τότε ἕνας φίλος τοῦ σταυροφόρου ἱππότου ὑπέβαλε ἔνσταση κατὰ τοῦ γάμου της στὸ ἐρωτικὸ δικαστήριο τῆς κομήσσης τῆς Καμπανίας, τὸ ὁποῖο, πρὶν ἀκόμη ἐκδικάσει τὴν ὑπόθεση, διὰ μιᾶς πράξεώς του, ἐπέβαλε στὴν εὐγενῆ κυρία ν' ἀναβάλῃ τὸ γάμο της μέχρις ὅτου ἐκδικάσει ὁριστικῶς τὴν ὑπόθεση. Τέλος μετὰ λίγες μέρες τὸ δικαστήριο συνῆλθε καὶ τὸ ζήτημα ἐτέθη ὡς ἑξῆς εἰς τοὺς δικαστάς : «*Μπορεῖ μιὰ γυναῖκα, τῆς ὁποίας ὁ φίλος πεθαίνει, μετὰ παρέλευση δύο ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου νὰ παντρεφτῇ ἄλλον καὶ ἀκόμη περισσότερον μπορεῖ νὰ παντρεφτῇ ἅμα ὁ φίλος της ἀπουσιάζει καὶ στερεῖται εἰδήσεών του ;*»

Οἱ δικασταὶ τοῦ ἐρωτικοῦ δικαστηρίου, ἀφοῦ συνεσκέφθησαν ἀρκετὴ ὥρα ἐξέδοσαν τὴν ἀκόλουθη ἀπόφαση : «*Ἡ ἀπουσία τοῦ φίλου δὲν δικαιολογεῖ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀπιστίαν τῆς φίλης του. Τότε μόνο δικαιολογεῖται ἡ ἀπιστη ὅταν καὶ αὐτὸς ἀθέτησε τὰς πρὸς τὴν φίλην του ὑποσχέσεις του. Ἡ στέρησις εἰδήσεών του δὲν μπορεῖ νὰ λογιασθῇ ἐπ' ἄγαν, γιατὶ π θανὸν νὰ μὴν ἔγραφε στὴ φίλη του ἀπὸ τὸ φόβο μήπως παραπέσουν οἱ ἐπιστολές του καὶ ἀνακαλυφθοῦν ἔτσι τὰ ἐρωτικά του μυστικά*».

Κάποιαν, ἄλλη φορὰ ἕνας νέος εἶχε ἀγαπήσει μιὰ σκληρόκαρδη κόρη, πρὸς τὴν ὁποία δὲν ἔπαυε νὰ στέλνῃ πλούσια καὶ πολύτιμα δῶρα μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἴσως ἔτσι θὰ μαλάκωνε τὴν καρδιά της.

Ἐκείνη ὅμως μ'ὅλον ποὺ ἐδέχετο μὲ εὐχαρίστηση τὰ δῶρα του, ἐξακολουθοῦσε νὰ παραμένῃ ἀσυγκίνητη στὸν ἔρωτά του. Στὸ τέλος, ὁ νέος, ἀπελπισμένος πιά, κατέφυγε στὸ δικαστήριο τῆς βασιλίσσης Ἐλεονώρας, ζητῶντας δικαιοσύνη. Τὸ δικαστήριο, ἀφοῦ συνεδρίασε, ἐξέδοσε τὴν ἀπόφασή του, στὴν ὁποία μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔγραφε ὅτι «*ἡ παραδοχὴ τῶν δώρων ἔχει σημασία ἀνταποκρίσεως στὸ ἐρωτικὸ αἴσθημα τοῦ προσφέροντος*». Δὲν ξέρουμε μόνο ἂν ἀνάγκασε μόνο καὶ τὴ σκληρόκαρδη νέα νὰ πάρῃ τὸν ἀπελπισμένο ἐραστή της.

Μιὰ ἄλλη πάλι φορά, ἕνας νέος ἐπειδὴ ἐτόλμησε νὰ ἐκθέσῃ στὴ δημοσιότητα τὶς ἐρωτικὲς ἐπιστολὲς τῆς φίλης του, ἐμηνύθη ὑπὸ τῆς ἐνδιαφερομένης στὸ ἐρωτικὸ δικαστήριο τῶν κυριῶν τῆς Γασκώνης. Τὸ δικαστήριο αὐτό, κατόπιν πολυήμερου συνεδριάσεως ἐξέδοσε αὐστηροτάτην ἀπόφασιν. Κατεδίκασε τὸν ἀδιάκριτο νέο νὰ ἀπέχῃ τοῦ ἔρωτος ἐφ' ὅρου ζωῆς. Ἐπίσης διέτασσε καὶ ὅλες τὶς γυναῖκες τῆς δικαιοδοσίας του νὰ τὸν ἀποφεύγουν καὶ νὰ μὴν τὸν πλησιάζουν. Προσέθεσε δὲ στὴν ἀπόφασή του ὅτι ἂν καμμιὰ γυναῖκα παρέβαινε τὴν ἀπαγόρευσή του καὶ ἐπλησίαζε τὸν ὑπὸ ἐρωτικὴ ἀπαγόρευση νέον, τότε ἔπρεπε ὅλες οἱ ἄλλες ἔντιμες γυναῖκες νὰ τὴν ἀποστρέφωνται καὶ νὰ μὴν ἔρχωνται σὲ καμμιὰ ἐπικοινωνία μαζύ της, νὰ τῆς κηρύξουν δηλαδὴ μποϊκοτάζ!

Πολλὲς φορές, ὅταν καμμιὰ ἐρωτικὴ ὑπόθεσις ἦταν περίπλοκη παρεπέμπετο ἀπὸ τὸ δικαστήριο σὲ διαφόρους ποιητάς, οἱ ὁποῖοι ὡς μᾶλλον ἁρμόδιοι στὰ ἐρωτικὰ ζητήματα παρεκαλοῦντο νὰ ἐκθέσουν τὰς ἀντιλήψεις των ἐπ' αὐτῆς. Οἱ ποιηταὶ ἀφοῦ ἐμελετοῦσαν μὲ προσοχὴ τὴν ὑπόθεση, ὑπέβαλον κατόπιν στὸ δικαστήριο τὰ πορίσματά των ἐγγράφως. Τὰ πορίσματα αὐτὰ ἐλέγοντο ἔρ ι δ ε ς, τὸ δὲ δικαστήριο ἀφοῦ ἐλάμβανε ὑπ' ὄψει του ὅλες τὶς ἐκθέσεις τῶν ποιητῶν ἐδιάλεγε τὴν καλλίτερη καὶ ἐβασίζετο ἐπ' αὐτῆς γιὰ νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασή του.

Σὲ ὅποιο μέρος δὲν ὑπῆρχαν διαρκῆ ἐρωτικὰ δικαστήρια, ὁσάκις ἀνεφύετο καμμιὰ ἐρωτικὴ διαφορὰ συνεκροτοῦντο ἔκτακτα ἢ δ ι α ι τ η τ ι κ ά, ὅπως ἐλέγοντο μὲ μέλη ἐκλεγόμενα κι' ἀπὸ τὰ δύο φῦλα. Τὰ ἔκτακτα δικαστήρια ἐξέδιδαν τὰς ἀποφάσεις των, βασιζόμενα ἀποκλειστικῶς στὰ πορίσματα τῶν ποιητῶν.

Κάποτε στὸ δικαστήριο, τῆς κομήσσης τῆς Καμπανίας, ἐνῶ ἐξεδίκαζε κάποια συζυγικὴ διαφορά, ἐτέθη ἔξαφνα τὸ ἐρώτημα : «Μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ πραγματικὸς ἔρως μεταξὺ δύο συζύγων;» Τὸ δικαστήριον ἀφοῦ ἔθεσε ὑπ' ὄψει διαφόρων ποιητῶν τὸ ὑποβληθὲν ζήτημα καὶ ἀφοῦ ἐμελέτησε τὰς γνώμας των ἐπ' αὐτοῦ, ἐξέδοσε τὴν ἀκόλουθη ἀπόφαση :«*Ἡμεῖς λέγομεν καὶ βεβαιοῦμεν, δυνάμει τῆς παρούσης ὅτι ὁ ἔρως δὲν δύναται νὰ ἐπιτεύχῃ τὰ δικαιώματά του ἐπὶ δύο συνεζευγμένων ἀτόμων. Οἱ μὲν ἐρασταὶ συμφωνοῦντες ὑποβάλλονται οἰκειοθελῶς εἰς διαφόρους ὑποχωρήσεις ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑποχρεώσεως ἢ ἀνάγκης, οἱ δὲ σύζυγοι εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ δέχωνται κατὰ χρέος ὁ εἷς τοῦ ἄλλου τὰς θελήσεις καὶ νὰ μὴν ἀρνεῖται τίποτε ὁ εἷς εἰς τὸν ἄλλον. Ἡ ἀπόφασις δὲ αὕτη τὴν ὁποίαν ἐξεδόσαμεν μετὰ ὥριμον σκέψιν καὶ τῇ συναινέσει πολλῶν κυριῶν, ἃς ἔχῃ δι' ἡμᾶς σταθερὸν καὶ ἀπαραβίαστον κῦρος. Οὕτως ἀπεφασίσθη ἐν ἔτει 1174, τὴν τρίτην ἡμέραν τῶν Καλενδῶν, Ἰνδικτιῶνος Ζ'.*»

Ἐδῶ ὅμως προβάλει τὸ ἐρώτημα : ποῦ ἐβασίζετο τὸ κῦρος, ἡ ἰσχὺς καὶ πρὸ πάντων ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν ; ἁπλούστατα, στὴν κοινὴ γνώμη, ἡ ὁποία ἐθεωροῦσε τὰ δικαστήρια αὐτὰ καὶ ἐπίσημα καὶ τὰς ἀποφάσεις των ἱεράς... Ὅταν, δέ, ὡς γνωστόν, στηρίζεται στὴν Κοινὴ Γνώμη, ἐπιβάλλεται καὶ σ' αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς. Γι' αὐτὸ δὲ καὶ οἱ ἀποφάσεις τῶν ἐρωτικῶν δικαστηρίων ἦσαν ἀπείρως ἰσχυρότεραι ἀπὸ τὰς ἀποφάσεις τῶν σημερινῶν δικαστηρίων, αἱ ὁποῖαι στηρίζονται γιὰ νὰ ἐκτελεσθοῦν σὲ ὅλας τὰς ἐνόπλους δυνάμεις ἑνὸς Κράτους.

✲

ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΠΑΘΗ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΦΙΛΑΡΓΥΡΩΝ

Γιὰ τὸ μαρκήσιο ντ' Ἀλλίζηρ διηγοῦνται τὸ ἑξῆς :

Κάποτε ποὺ ἔτυχε νὰ ταξιδεύῃ ὁ τρομερὸς αὐτὸς φιλάργυρος, κατέλυσε σ' ἕνα πανδοχεῖο.

— Θὰ ἤθελα κάτι νὰ φάω... εἶπε μπαίνοντας. Πόσο κοστίζει τὸ δεῖπνον;

— Τὸ δεῖπνον ; Τρία φράγκα ἐξοχώτατε, τοῦ ἀπήντησεν ὁ διευθυντὴς τοῦ πανδοχείου, ἐνθουσιασμένος γιὰ τὸν εὐγενῆ πελάτη ποὺ ἐπεσκέπτετο τὸ κατάστημά του.

— Ὤ ! Τρία φράγκα !... Καὶ τὸ γεῦμα, τότε ;...

— Τὸ γεῦμα κοστίζει μόνον ἑνάμισυ φράγκο...

— Ἄ ! Πολὺ καλά !... Φέρτε μου τότε νὰ... γευματίσω !